

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7*
DEVELOPING THE GUIDELINE OF THE EFFECTIVE ACADEMIC
ADMINISTRATION EFFECTING OF THE SCHOOLS UNDER NAKHON
RATCHASIMA OFFICE OF PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 7

ชนิสรา ชุมวงศ์

Chanitsara Chumvong

ธรินธร นามวรรณ

Tharinthorn Namwan

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Mahasarakham University, Thailand

E-mail: pureriku.lm_z@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 2) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 105 คน และหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 105 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 รวม 210 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทาง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสัมภาษณ์และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า: 1) สภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการ

* Received 15 May 2020; Revised 1 June 2020; Accepted 12 June 2020

จำเป็น ข้อที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพภายในสถานศึกษา 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ผลการประเมิน พบว่า องค์ประกอบของแนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทาง, การบริหารงานวิชาการ, ประสิทธิภาพ

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the current situations, desirable situations and needs of the effective academic administration of the schools under Nakhon Ratchasima office of primary Education service area 7, 2) to develop the guidelines for effective academic administration of the schools under Nakhon Ratchasima office of primary Education service area 7. The study was divided into 2 phases. Phase 1 was the study related to the current situations, desirable situations and needs of the effective academic administration. The sample of this phase consisted of 105 schools administrators and 105 of the head of academic departments in schools under Nakhon Ratchasima office of primary Education service area 7 who were selected by stratified random sampling. The instrument used was questionnaire. The statistics used were mean, standard deviation and PNI modified. Phase 2 was the development of the guidelines. The participants of this phase comprised of 6 schools administrators and the head of academic departments in schools. The instruments used were interview and the evaluation form of the appropriateness and the possibility. There were 5 experts who evaluated the guidelines. The instruments used were mean, standard deviation.

The results revealed that: 1) The current situations of the guidelines for the effective academic administration of schools under Nakhon Ratchasima office of primary Education service area 7 shown that overall rated in more level. The desirable situations pointed out that overall rated in the most level. Needs of the guidelines shown that the most needed were development of learning process, learning assessment and the least needed were internal quality assurance development. 2) The guidelines for the effective academic

administration in schools under Nakhon Ratchasima office of primary Education service area 7 consisted of 7 elements and 32 guidelines. The results of evaluation yielded that elements of the guidelines rated the appropriateness and possibility in the most level.

Keywords: Developing a Guidelines, Academic Administration, Effective

บทนำ

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องใช้การประสานความร่วมมือกันหลายฝ่าย หน่วยปฏิบัติที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพพัฒนาผู้เรียนโดยตรงคือสถานศึกษา การที่สถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพต้องอาศัยระบบบริหารจัดการที่ดี กระบวนการสำคัญจะส่งผลให้ระบบบริหารจัดการที่ดีคือ การบริหารวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาของชาติ โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายสู่ความเป็นเลิศ ในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอเหมาะสม การเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคลและพัฒนาสมองด้านยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอีกองค์กรหนึ่งที่ต้องการความมีเสถียรภาพและความสำเร็จในการบริหารองค์กรส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือเรียกว่าประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีภาระงานในการบริหารสถานศึกษา 4 ภาระงาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ซึ่งการบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของโรงเรียน เป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กมล ภู่งาม, 2545) จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเอาใจใส่ดูแลการบริหารวิชาการเป็นพิเศษ แต่ก็ยังมีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนไม่น้อยที่มองเห็นว่างานด้านอื่น ๆ สำคัญกว่างานวิชาการ ทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา

หรือแม้ว่ามีความตระหนักว่างานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญมาก ในการบริหารสถานศึกษา แต่โดยทั่วไปในการปฏิบัติจริง ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ก็ยังให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการน้อยอยู่ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่ จะไปให้ความสำคัญในการบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการ และการบริหารงานด้าน อาคารสถานที่เป็นอันดับแรก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เป็นหน่วยงาน ที่ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งได้เกณฑ์มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนด ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ยังประสบ ปัญหาด้านงานวิชาการเนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียนขาดแคลนสื่อการเรียน การสอน รวมถึงปัญหาของสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษา ส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการบริการงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและส่งเสริม ผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัย จึงมีความสนใจในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เนื่องจากผู้วิจัยเล็งเห็นถึงปัญหาของ การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่ สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนให้ความ ร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนของครูศึกษา รวมทั้งได้รูปแบบที่เหมาะสมใน การบริหารงานวิชาการและใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้บรรลุประสิทธิผลและเป็นรูปธรรม ในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการ บริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

1. **ประชากร** ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 225 คน และหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 225 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 รวม 450 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 105คน และหัวหน้างานวิชาการจำนวน 105 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 รวม 210 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง 0.41 ถึง 0.84 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง 0.26 ถึง 0.89 ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.98 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.96

4. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยบวกความคลาดเคลื่อน 10% และนัดหมายเพื่อขอรับคืนภายใน 2 สัปดาห์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 213 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

5.2 วิเคราะห์แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7

5.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ เพื่อจัดลำดับ

ความสำคัญ (Modified Priority Needs Index: PNImodified)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าจัดลำดับความต้องการจำเป็น

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

ตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการในโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง จากโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก รวมจำนวน 6 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษ จำนวน 5 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ที่พัฒนาขึ้นตามตามข้อบ่งชี้ของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล

2.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์และขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ จากนั้นจึงลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายตามวันเวลาที่ได้นัดหมายไว้ทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการด้วยตนเองเพื่อให้ข้อมูลเชิงลึก

3.2 ผู้วิจัยได้จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ประเมินและขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จำนวน 3 โรงเรียน มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วการแปลความหมายของคะแนน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	PNImodified	ลำดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.82	0.84	มาก	4.54	0.61	มากที่สุด	0.187	6
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.62	0.82	มาก	4.64	0.49	มากที่สุด	0.280	1
3. การวัดผลและประเมินผล	3.70	0.91	มาก	4.61	0.65	มากที่สุด	0.248	2
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.83	0.83	มาก	4.59	0.58	มากที่สุด	0.198	5
5. การนิเทศการศึกษา	3.76	0.86	มาก	4.52	0.71	มากที่สุด	0.202	4
6. การแนะแนวการศึกษา	3.72	0.84	มาก	4.55	0.61	มากที่สุด	0.223	3
7. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.94	0.81	มาก	4.51	0.62	มากที่สุด	0.144	7
รวม	3.77	0.84	มาก	4.57	0.61	มากที่สุด	0.212	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ความต้องการจำเป็น ข้อที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

แนวทางการบริหารงานวิชาการ ที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.96	0.09	มากที่สุด	4.76	0.33	มากที่สุด
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.84	0.26	มากที่สุด	4.56	0.22	มากที่สุด
3. การวัดผลและประเมินผล	4.75	0.25	มากที่สุด	4.65	0.22	มากที่สุด
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.72	0.11	มากที่สุด	4.56	0.22	มากที่สุด
5. การนิเทศการศึกษา	4.80	0.36	มากที่สุด	4.50	0.50	มาก
6. การแนะแนวการศึกษา	4.73	0.28	มากที่สุด	4.67	0.33	มากที่สุด
7. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.64	0.53	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
รวม	4.78	0.17	มากที่สุด	4.64	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเหมาะสมของแนวการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวม

อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของแนวการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการมาเป็นอันดับแรก จึงทำให้ผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัทพร อุระงาม ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (อัทพร อุระงาม, 2560) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิโรบล วรรณธนะ ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ชิโรบล วรรณธนะ, 2562) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรัตน์ แก่นจันทร์ ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (กมลรัตน์ แก่นจันทร์, 2560)

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความต้องการและความคาดหวังในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 ที่กำหนดให้มีกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ วิชาการ การบริหาร งานบุคคล การบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษา

มากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กตัญญูตา เจริญถนอม ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (กตัญญูตา เจริญถนอม, 2560) สอดคล้องกับ มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ, 2559) และสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ ปะนามะทั่ง ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ยุทธศาสตร์ ปะนามะทั่ง, 2560)

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันการจัดกระบวนการเรียนรู้ จะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนเพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรินทร์ โคตรสมบัติ ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (พชรินทร์ โคตรสมบัติ, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครพนม เขต 2 (เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ศรีลาภักย์ ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบของการแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (กาญจนา ศรีลาภักย์, 2559)

2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การแนะแนวการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มี ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ การแนะแนวการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การนิเทศการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการที่มี ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7) มาผนวกกับระยะที่ 2 (การศึกษาโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจัดทำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มี ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการสร้างแนวทางมีการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา และการสร้าง แนวทางซึ่งเป็นไปตามกระบวนการวิจัย อีกทั้งกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่จะได้มาซึ่งแนวทาง ที่สมบูรณ์ ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และความสามารถ ในด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ คัมภีร์ สุดแท้ ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก มีผลการประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความมีประโยชน์ของ

รูปแบบ การบริหารงานวิชาการสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (คัมภีร์ สุดแท้, 2553) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย ไทยกรณ์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า รูปแบบและแนวทาง การบริหารจัดการงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด (อุทัย ไทยกรณ์, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ วิริยะ ที่ได้ศึกษา เรื่อง การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (สุชาติ วิริยะ, 2558)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 5 แนวทาง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มี 5 แนวทาง การวัดผลและประเมินผล มี 4 แนวทาง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มี 5 แนวทาง การนิเทศการศึกษามี 5 แนวทาง การแนะแนวการศึกษา มี 3 แนวทาง และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 5 แนวทาง จากการ ศึกษาสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น ข้อที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผลการจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างจริงจัง เช่น ให้ครูเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ปรับปรุงพัฒนาบรรยากาศในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสม จัดให้มีเทคโนโลยี อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอหลากหลายและทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เป็นต้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนควรตระหนักและ

ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ มีการกำหนดและวางแผนนโยบายตลอดจนดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

3. ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องและเป็นระบบ และนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นต้นแบบหรือประสบความสำเร็จในด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลเพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

2. ควรมีวิจัยและพัฒนา รูปแบบแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะด้าน เช่น ด้านหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น

3. ควรมีการนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ไปประยุกต์สำหรับวิจัยเรื่องการบริหารงานประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานบริหารทั่วไป ของสถานศึกษาด้วย

เอกสารอ้างอิง

เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. ในวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กตัญญูตา เจริญนอม. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กมล ภูประเสริฐ. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กมลรัตน์ แก่นจันทร์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. ในวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

- กาญจนา ศรีลาภักย์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชิโรบล วรรณธนะ. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรินทร์ โคตรสมบัติ. (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มณีนรัตน์ อภิวัฒนวรรณ. (2559). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุทธศาสตร์ ปะนามะทั้ง. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุชาติ วิริยะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

- อัคร อูระงาม. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุทัย ไทยกรณ์. (2558). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.